

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
 Fél évre — — — 10 " | Egyes szám ára — — — 40 fill.
 Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ifj. Szántó Károly.**
 Kiadóhivatal: **Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.**
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzüldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Wilson elhagyta Európát.

Az eddigi híradások szerint Wilson elhagyta Franciaországot, hogy a George Washington fedélzetén visszatérjen hazájába. Az elnöknek a kongresszus miatt vissza kell térnie. De hírül adják azt is, hogy kétséges, vissza fog-e jönni még, miután esetleg kénytelen lesz sokkal hosszabb ideig maradni Amerikában, sem hogy visszatérhessen. Bizonyosra veszik azt is, hogy távollétének idejére senkit sem fog megbízni helyettesítésével. Ez merőben felesleges volna is. Wilsont különösen most igazán csak Wilson pótolhatja.

December 6-án indult az elnök Európába. Mintegy két hónapig volt itt. Azóta sokfelé megfordult és nem tulsokat beszélt. Bizonyára sok tapasztalatot szerzett, sokat informálódott, de nagy kérdés és különösen a mi szempontunkból roppant fontos kérdés, elegendő-e. Amiket pedig mondott, amennyiben tudomásunkra jutottak, nincs okunk aggodalomra, hogy az elnök a nagy vizen túl és innen két különböző személyiség. Eddig még ugyanaz a személyiség, nem fogalom, aminek eddig is tudtuk és gondoltuk.

Két hónap alatt az elnök bizonyára leadta ide át a maga varázslatos egyénisége súlyának, befolyásának javarészét abba a serpenyőbe, mellyel az igazságot fogják mérni. Most el kellett mennie. De ha elment, szeretnők hinni, nem kétségek és bizonytalanságokkal lelkében szállt ismét hajóra. Hogy nem könnyű csatája lesz, előre tudtuk és az azóta történtek csak megerősíthették ezt a feltevést.

Mert hiába az új világ unos-untalan emlegetése, még mindig vannak, akik a saját ér-

dekük szolgálatát a szerint mérik, hogy mennyire képesek másoknak ártani. Ez annak a kalmári, sivár és lelketlen világfelfogásnak az ideológiája, mely a jót és rosszat, a hasznót és kárt szoroson kontingentátnak tartja a végzet keze által az emberek között, mely szerint ha magannak használni akarok, okvetlen másnak kell ártanom. Még mindig vannak a nemzetek közt is, melyek a saját nagyságukat és virulásukat csak mások kicsinysége és szenvedése mellett tudják elképzelni.

Most elment, hogy visszatérjen. Mert ezt biztosra vesszük minden ellenkező kombináció dacára is. Egész munkát még nem végzett, féluton pedig nem hihetjük, hogy megálljon. És hogy elvégzi, amire vállalkozott, nemcsak személyének rendkívülisége igéri. Az Egyesült-Államok olyan anyagi és erkölcsi erőttel jelentenek, annyira érdektelenek az európai eseményekben, hogy leginkább kereshetik az igazi békét, rendet és igazságot. Cs. L.

— **A franciák Német-Ausztriának Németországhoz való csatlakozása ellen.** Az Evening Newsnak jelentik Párisból: A franciák előre érzik, hogy Ausztria Németországhoz kíván majd csatlakozni és a franciák részéről igen erős hangulat mutatkozik az ellen. Szerintük Németországnak katonai előnyeit még fokozná népességének Ausztria lakosságával való gyarapodása. Az ellenkező javaslat az, hogy dunai konföderációt alakítsanak, ezt azonban igen nehéznek tartják, mert kölcsönös ellenséges érzület mutatkozik az osztrák-Magyar Monarchiából alakult országok között. Sokan az osztrákokat azzal akarják eltéríteni a csatlakozástól, hogy különmaradásával mentesíti magát a háborus kár-

térités kötelezettsége alól. A fanciának azonban ez a terv sem nyerte meg a tetszésüket, mert általában meg vannak győződve, hogy a békeértekezlet a volt Ausztria-Magyarország minden népét felelőssé fogja tenni a háboruért és a háborus kártéért. Hivatkoznak Nyugat-Virgína esetére az amerikai polgárháboru után.

Megalakult a zsidó Nemzeti Tanács.

Bukarest, febr. 24.

A bukovinai zsidók mint különálló nemzet, nemzeti tanácsot választottak, amely hivatva van a román kormányzótanáccsal tárgyalni.

A németek nem szerelték le a buvárhajókat.

Páris, február 24.

A tengeralattjárók leszerelésére kiküldött bizottság megállapította, hogy a németek a fegyverszüneti szerződésben megállapított időn belül nem szerelték le tengeralattjáróikat. A bizottság kijelentette, hogy amennyiben Németország 40 óra alatt nem hajlja végre a tengeralattjárók lefegyverezését, úgy az összes buvárhajókat elsüllyeszti.

A román imperium kiterjesztése az erdélyi iskolákra.

A román kormányzótanács — mint ő maga jelenti nagyszebeni sajtóirodája útján, — a megszállott területek iskolái fölött is átvette az imperiumot. Az oktatószemélyzetet — ki-

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

A térkép.

„Ágyucsőre tábortűz világít,
 Rajta írom ezt a kis lapot.
 Még ma csöndes, holdas itt az éjjel,
 Főnt az égen békés csillagok.
 — Ámde srapsnel robban, ágyu bömböl,
 Amikorra hazaér e pár sor...
 Egyetlen, szép, szőszke fiacskámat
 Csókold meg helyettem, Édes, százszor!”

„Kis fiacskám, látod, ez a térkép,
 És ez itten az orosz határ.
 Zord mezőkön édes, jó apádra
 Leskelődik százezer halál.
 Kérve kérd az Istent, védje, óvja
 S hozza vissza a te bús anyádhoz!...
 ... Kis fiacskám, egyetlen reményem,
 Kulcsold össze kis kezed... imádkoz!”

Jó anyácskám, jaj de szép a térkép,
 Nem volt ilyen szép játékom soha.
 Mennyi sok szin, jaj, de gyönyörű ez,
 Mennyi ország... úgy vágyom oda.
 Ámde már oly régen nem mutattad,

Hol jár apa muszka határ szélén?...
 Édesanyja átkarolja forrón:
 Mennyszágról nincs térkép, szegénykém
 Gács Demeter.

Gyóni Géza utolsó napjai.

Gyóni francia revüt is olvasott és egyik ritka öröme volt, amikor a Mercure de Franceban elismeréssel nyilatkoztak a poeta hongrois de la guerre-ről, a háboru magyar költőjéről. Angolul is megtanult a hosszú fogság szenvedése közben és áhitattal fordította a readingi fegyház csodálatos rabjának, Wilde-nek opálosan csillogó verseit. A németekkel nem igen érintkezett Gyóni, de néhány török fogolytársával őszintén rokonszenvezett. Egy török poeta is akadt ott köztük, ezt verssel köszöntötte. A fogolytábornak nagy és ritka ünnepe volt, ha néha magyar vöröskeresztes hölgyek vetődtek oda, így Forgács és Cebrián Mária grófnők és Huszár Andorin. Ily módon került Gyóni második háborus könyvének kézírata Magyarországra.

Krasznojarszkban sokat irt és egyre jobban elmélyült a költő. A szenvedéstől mindinkább megszépült elfinomult lélekkel róttá utolsó

verseit, olyan volt nagy, sötét szemeivel, sápadt arcával, a meghatottságtól remegő hangjával, mint valami fájdalmas, új magyar Krisztus. A fogolytáborban sokat vitatkoztak és politizáltak. Magyarok voltak, a pokolban is, Szibériában is, örök magyarok. Térképek fölé hajoltak és rendezgették, tologatták a piros és fekete országhatárokat. Gyóni Géza mindig a leghatározottabban ellene volt mindenféle hódításnak, annexiónak, a népek jogai mindenféle csorbításának és a testvértelen magyarság jövőjét a nemzeti demokrácia és függetlenség diadalában hitte és vallotta az apostolok lázas és szent fanatizmusával. Már nem gyűlölte az ellenséget, már minden elnyomottban, szenvedőben meglátta és sajnálta a testvért. Mikor a forradalom győzelmes márciusi vihara végigszántott az orosz pusztákon, városokon és falvakon, Gyóni Géza versei szabadabban és nyíltan jöhettek haza, az orosz cenzura nyugodtan átengedte őket. Sok keserűség halmozódott fel a háboru magyar énekesének lelkében, a przemysli pokol ágyutüzének fényében rettentően szomorú, véres igazságtalanságait látta meg a mai világrendnek. Krasznojarszki versei között vannak gyilkos erejű satirák is.

véve azokat a keveseket, akikre nézve a román állami érdek kivételes eljárást igényelt — meghagyták továbbra is működési körükben. A magyar állami középiskolák is a jelenlegi személyzettel folytathatják a tanítást, csak a román nyelv tanítására fognak külön tanárt kinevezni.

A magyar nyelvet az összes román felekezeti és községi iskolákból kiküszöbölik, valamint azon nem gör. kel. iskolákból is, melyek körletében a románok többségben vannak.

A szász és magyar községekben változatlanul megy tovább a tanítás. Ezek iskoláiban a román nyelv tanítását nem tették kötelezővé.

Tanítóknak és tanároknak az eskü letételét nem teszik kötelezővé.

A megszállott vármegyéknek majdnem a felében revizorokat neveztek ki az állami tanfelügyelőségek élére, a nagyszebeni és kolozsvári tankerületi főigazgatóságokhoz pedig román miniszteri biztosokat rendeltek ki, akik a magyar állami főigazgató minden hivatalos közlését is ellenjegyzik.

A kolozsvári főigazgató mellé dr. Dragán Miklós tanárt tették.

Román megszállás alatt.

A helybeli erdőgondnokságok átvétele.

Múlt hó 27-én a román kormányzótanács által kinevezett Popovits Ottó erdőfelügyelő elnökle mellett egy bizottság jelent meg a szászvárosi kincstári erdőgondnokság hivatali helyiségében s felszólította a hivatal főnökét, Szabó Ignác erdőtanácsost, hogy a hivatalt adja át. Szabó erdőtanácsos hivatkozva a fegyverszüneti feltételekre ezt megtagadta. Popovits erdőfelügyelő kijelentette erre, hogy felhatalmazása van karhatalom igénybevételével is eszközölni az átvételt, mire Szabó erdőtanácsos

a hivatalt átadta. Az átadásról szóló jegyzőkönyvek aláírása után Popovits erdőfelügyelő Szabó Ignác erdőtanácsost — aki a kivánt esküt is megtagadta — az ügyek további vezetésével, míg utódja kinevezéséről intézkedés történik, megbizta. Ugyanezen bizottság a járási erdőgondnokság átvételét is megejtette. Itt a bizottságot a Kassára he-

lyezett Borbély Sámuel erdőmérnök, hivatali főnök helyett Nássta Péter kezelő fogadta, aki ideiglenesen megbízott az ügyek további vezetésével.

Az amerikai csapatok elmennek Fiuméből.

Laibach, február 25.

Egy fiumei távirat jelenti, hogy az amerikai csapatok elhagyják Fiumét. Most a fiumei őrszolgálatot francia, angol és olasz katonák látják el.

Károlyi képviseli Magyarországot a békekonferencián.

Budapest, február 26.

A tegnapi minisztertanács a Magyar-koztársaságnak a békekonferencián való részvételével foglalkozott. Elhatározták, hogy Párisban a magyar népkormányt Károlyi Mihály gróf koztársasági elnök képviselje. Károlyi maga fogja a munkatársakat kinevezni. Beszélnek, hogy a munkatársak között Jászi Oszkár volt nemzetiségi miniszter is szerepelni fog.

A magyar kommunisták legyőzete.

Budapest, február 26.

Budapesten teljesen helyreállt a nyugalom. A kommunisták le vannak győzve, s Budapesten a helyzet ura katonaság, rendőrség és a hadsereg.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Főtéren, Bács-féle házban

mészáros-üzletet nyitottam, hol naponként mindennemű friss hus, zsir és szalonna kapható.

Szives pártfogást kérve vagyok tisztelettel:

Boér Árpád, mészáros

De azután jött a betegség hóban, fagyban szerzett tüdőcsucshurut, jött Mihály testvére halála és Gyóni Gézának elborult a lelke. Széchenyi és Kemény Zsigmond végzete érte el őt, aki Petőfi és Körner végére vágyott. Nem evett, csak ha gyöngéd erőszakkal kényszerítették, nem beszélt napokig, majd dühöngeni kezdett, öngyilkos szándékai voltak, az ó-testamentumi próféták átkait kiáltozta a levegőbe. Betegségének tünetei maniákó-depresszióvá vallanak, a nagy háborus meg rázkódtatások kiváltották belőle az elmebaj, amelyre degenerált idegzetével különben is hajlamos volt. Élete utolsó pillanatáig hiven és önfeláldozóan ápolta derék bajtársa, Osvár Péter honvédzászlós, csantavéri gazdálkodó, akinek a neve előtt tisztelettel hájtjuk meg a hálás emlékezés zászlaját. Gyóni Gézát egy német tábort pap temette, a gyászbeszédet Zalán Gyula képviselő tartotta. Szibéria minden részéből özönével jöttek, mint bánatos fehér galambok, a megható részvételre a krasznójarszki táborba, az orosz éppen úgy siratta ezt a talpig férfit és kisenvedett embert, mint gyászoló, árva bajtársai. A költő, aki 1914. nyarán a háboru költőjének indult a lengyel mezőkre, 1917.

NAPI HIREK.

— **Előléptetés.** A magyar kormány dr. Herman Béla belügyminiszteri titkárt miniszteri osztálytanácsossá léptette elő. Az új osztálytanácsos városunk szülőtte s itt lakó édesanyján kívül számos kötetlék füzi városunkhoz. Jól megérdemelt előléptetéséhez szivből gratulálunk!

— **Kinevezés.** Brassóvármegye prefektusa Socaciu Emil volt hátszegi főjegyzőt Brassó városához városi tanácsosnak nevezte ki.

— **Halálozás.** Brotschi Károly volt cs. és kir. tűzérőszakos f. hó 22-én 56 éves korában Szászvároson meghalt. A nagyműveltségű százados halála városszerte nagy részvétet keltett. Temetése f. hó 23-án ment végbe az evang. egyház szertartása szerint nagy részvét mellett. Az elhunytban Brotschi Frigyes helybeli borkereskedő a bályját gyászolja.

— **Áthelyezés.** A magyar pénzügyminiszter Medgyesy Dezső p. ü. számvizsgálót, algyógyi járási számvevőt Csikszentmártonba helyezte át.

— **Házasság.** Schuleri Alfréd tart. hadnagy, a „Schuleri Frigyes Részvénytársaság“ cég igazgatósági tagja az elmúlt héten tartotta esküvőjét Jánosy Pál máv. felügyelő, helybeli máv. állomásfőnök leányával, Margittal. Gratulálunk!

— **A Magyar Kaszinó tiszteletbeli elnöke.** Múlt számunkban megemlékeztünk a Magyar Kaszinó közgyűléséről és ezzel kapcsolatosan a tisztújításról is. Közleményünkben tévedésből kimaradt az a rész, amely a Magyar Kaszinó közgyűlésének egyhangu határozatával Balog József ny. kuriai bírót a Kaszinó tiszteletbeli elnökévé választotta meg. Örömmel regisztráljuk e hirt.

— **Dr. Tolnay Lajos belügyminiszter-sége.** A „Hunyadi“ megye dévai laptársunk közölte, hogy dr. Tolnay Lajos Csikvármegye volt főispánja: belügyminiszterre nevezetett ki. Amint most értesültünk ez a hír, bár a kinevezésről a legkomolyabb formában volt szó, egy kissé korai volt, amennyiben a részleges kormányválság elsimult és Nagy Vince belügyminiszter visszavonta lemondását.

— **Eljegyzés.** Májer Hermann helybeli szállító leányát, Ilonkát eljegyezte Salamón Manó. (Minden külön értesítés helyett.)

Néhány elégtételt is kapott a sokat küzdött és szenvedett poeta. Békéscsaba, Achim András városa, egy táviratban mandátumát ajánlotta fel Gyóni Gézának. De a költő nem fogadta el, mert Csaba kaphat annyi képviselőt, mint a tenger fővénye, ő azonban a szenvedő magyarság képviselője kívánt maradni mindhaláláig. Azután lassanként kezdett minden elborulni. A háboru végtelensége, a przemysli haláltánc emléke, a magányosság, a rabság, a betegség kikezdették a különben is ideges, fáradt költő hanyatló életterejét. Hiába várta szabadulását, az árvaság lidércnyomása nehezült Gyóni Géza magányos lelkére.

Utolsó boldog napjai közül való volt az, mikor Pillich András bajtársának egy kis hazai ládikót hozott a gyér vasuti posta és annak mélyén egy szegedi ujságlapot. Gyöngéd női kéz küldte ezt a lapot, amelyen egy vers volt. A halott legendája, Gyóni Gézának ajánlva. Az én versem, 1914. április végéről, amelyben a halott csukaszürke magyarok nem engedik aludni és győzelmének örülni a hatalmas Nikolájt.

Gyóni könnyes meghatottsággal olvasta a verset és azt mondotta társának. Ma boldog napom van.

nyarán, mint a nemzeti demokrácia és az emberi szolidaritás vértanuja esett el a becsület krasznójarszki mezején.

Én pedig ha Dosztojevszkij népének valamely szegény robotosával találkozom a szegedi utcákon, eszembe jut a költő, és egy versének végére gondolok:

Szemünkben sápadt fényeket látsz
Ó érzed e a szemek szomját,
Bus pásztortüzek égnek bennük,
Csupa bánat és csupa honvágy!

Egy tragikus magyarnak és egy fájdalmas embernek minden földi nyomorúságot szívére ölelő és minden földi igaztalanságot krisztusi haraggal korbácsoló lelke szól hozzánk Gyóni Géza utolsó verseiből. Többet közölök meg is semmisített, mikor elméje elborult. Akkor már csak a biblia ígeit mondogatta, amelyek lelkében a gyermekkori emlékek erejével éltek, hiszen apja pap volt, ő is annak készült. Mint a magyarság és emberség papja halt meg, az ígéret földje előtt. Ez a Gyóni Géza kálváriájának hiteles története.

Juhász Gyula.

— **Francia bizottság — Szászvároson.** Az elmúlt hét keddjén az a hír járta be városunkat, hogy egy francia bizottság érkezik Szászvárosra, hogy itt észleleteit megejtse. A hírből a valóság a következő: dobszóval közzététetett, hogy a városunkba déltájt érkező magasrangu francia tisztek tiszteletére a házakat fel kell lobogózni. Ennek folytán, főleg az elvonulás után, az országut mentén a házakra sűrűn került fel a román lobogó. A város közönsége már d. u. 2 óratájt sűrűn lepte el az országutat, hogy a bevonuló francia bizottságot fogadja és lássa. Este 5 óra után lelkes éljenzések között érkezett meg az autó, melyben egy francia ezredes és kísérete ült. Dr. Boca Romulus polgármester fogadta az érkezőket s rövid, de megleghangon üdvözölte őket. Az ezredes megköszönte a szívélyes fogadtatást s békességre intvén a lakosságot Franciaország, Románia és Erdély életetésével fejezte be válaszáat, mely után kíséretével a „Centrá“-szállodába vonult, ahonnan a helybeli katonaság parancsnokai, dr. Boca polgármester s több román vezető férfi társaságában elköltött rövid uzsonna után autóján Déva felé vette útját. A simpatikus és kellemes megjelenésű francia ezredes neve: Tilly.

— **Eljegyzés.** Dr. Radó Izidor szászvárosi ügyvéd, a helybeli izr. hitközség elnöke, — lapunk munkatársa — ma, március 2-án tartja eljegyzését özv. Seiden Józsefné szül. Somogyi Aranka alpestesi földbirtokos úrnővel. Gratulálunk!

— **Az erdélyi művészeti igazgató.** A román kormányzótanács dr. Bredicean Tibert, a brassói Albina volt igazgatóját az erdélyrészi művészetek igazgatójává nevezte ki. Bredicean feladata lesz, hogy az erdélyrészi zenei és művészeti élet fölött fejezetet gyakoroljon és a műemlékeket is leltározza és gondoskodjék azok fenntartásáról.

— **Előléptetés.** A magyar igazságügyminiszter Hajnal Izidor és Zsoszán Miklós irodatisztekét irodafőtisztekké és Varczeka Vilmos segédhivatali tisztet irodatiszté léptette elő.

— **Romániai vasut- és postatisztviselők Erdélyben.** Romániából vasut és postatisztviselők indultak Erdélybe, hogy itt szolgálatba lépjenek és a távirda és postaforgalmat rendezzék.

— **A korona behozatala Erdélybe és innen a lei kivitele tilos.** A „Brassói Lapok“-ból vesszük a hírt, hogy a valuta megóvása érdekében a román kormányzótanács pénzügyi osztálya az alábbi kérelmet intézte az erdélyi román csapatok parancsnokságához: Figelemmel arra, hogy a román állam érdekei megkivánják a lei valutájának effektív megóvását, kérjük, hogy biztonsági és ellenőrző szervei útján rendelje el: a) Erdélyből, a Bánátról és a románok lakta magyar területekről tilos a lei bankjegy kivitele, akár a Nemzeti Bank, akár az Általános Bank kibocsátásai azok. b) A személyes szükségletnél nagyobb mennyiségben való behozatala a korona bankjegyeknek — különösen az utolsó kibocsátásuaknak — szintén tilos. c) A rendelet ellen vétőktől bankjegyeik elkoboztatnak és még pénzbüntetéssel is sújtatnak. d) A kormányzótanács indokolt kivételes esetekben felmentést adhat e rendelet intézkedései alól.

— **Uj részvénytársaság Tordán.** A tordai pénzintézetek egy nagyobb szabású kereskedelmi részvénytársaság alapítását határozták el, mely a normális állapotok beköszöntevel Torda város és a vármegye kereskedelmi, valamint ipari életének fellendítését

és fejlesztését fogja szolgálni. A vállalat alapítási tervszövege a napokban fog nyilvánosságra kerülni. Vajjon Szászváros város pénzintézetei nem követhetnék a tordaiak példáját? Városunk fejlődése egy hasonló alapítással minden bizonynyal óriási lépésekkel haladna előre s pótolná az elmulasztottakat.

— **Álarcos bál.** A helybeli evang. szász-nőegylet f. hó 4-én (kedden) a Transylvania-szálló dísztermében álarcos-bált rendez. Kezdeté este 8 órakor. A jelmezeselek gyülekezése a szálló éttermében lesz. Belépti-díj személyenként 10 K. Páholy 60 K. Az álarcos-bálra a rendezőség a meghívókat szétküldte. A belépésnél a meghívó — kívánatra — előmutatandó. Azok, akik tévedésből meghívót nem kaptak, de erre igényt tartanak, Zobel Károly ur divatkereskedésében átvehetik azokat.

— **Amerikai bizottság — erdélyben.** Budapesten több antánt-bizottság működik, melyeknek célja, hogy megbízható, hiteles információk alapján számoljanak be Magyarország viszonyairól s azon sérelmekről, melyek az országot sújtják. Néhány hét előtt Coolidge egyetemi tanár vezetésével egy amerikai bizottság érkezett Budapestre, melynek egyik tagja Mr. Charles Moorfield Storey egyetemi tanár, aki most a párisi békebizottság megbízottjaként sorra látogatja a magyar városokat, titkárja Dawidson kíséretében. Volt Aradon, Nagyszebenben, Brassóban, Sepsiszentgyörgyön, Csikszereében, Szászrégenben, Marosvásárhelyen és Kolozsvárt. A nagyszebeni román kormányzótanács részéről egy kiküldött mindenütt kíséretében volt. Storey tanár mindenütt kihallgatásokat tart s a kérdéseire adott feleleteket vaskos jegyzőkönyvébe írja belé, melyek igen értékes anyagát fogják képezni a békekonferenciának.

— **Halálozás.** Özv. Koncz Imréné m. hó 17-én, pénteken 96 éves korában Csigmón meghalt. Az elhunytban Koncz Gyuláné, Koncz Gyula volt nyugalmazott ítélőtáblai bíró özvegye édesanyját gyászolja.

— **Nők a szenvedő népekért.** A nemzetközi női szövetség Westminsterben tartott gyűlésén a „Manchester Guardian“ jelentése szerint a következő határozatot hozta: Wilson népszövetségét nem lehet berendezni azon a kontinensen, amely az inség gyötrelmeit szenved. Ezért legnyomatékosabban követeljük a blokádnál azonnali enyhítését és hogy Európa valamennyi inséget szenvedő népén minden lehető módon segítsenek, hogy visszatérhessenek a rendes életmódhoz.

— **Áthelyezett tanítók.** A magyar vallás és közoktatási miniszter Fábrián Lajos algyógyi áll. el. isk. tanítót Szolnokra, Görög József és Görög Józsefné lozsi áll. el. isk. tanítókat pedig Újpestre helyezte át.

— **Naponta 50 waggon szenet ad Petrozsény Romániának.** A petrozsényi szénbányákat a nagyszebeni román kormányzótanács felügyelete alá helyezték. A petrozsényi szénbányákból naponta 50 waggon szenet szállítanak Romániába.

— **Angol rendőrség Kostantinápolyban.** Az angolok Kostantinápolyban az összes rendőri és biztonsági tisztviselőket elbocsájtották és angolokkal pótolták. Muzat-Bey rendőrségi prefektus ellen, ki Kostantinápolyból megszökött, elfogatási parancsot adtak ki és annak elfogatására 5000 font Sterlinget tűztek ki. Az elbocsájtott rendőri és biztonsági tisztviselőket azzal vádolják, hogy Törökországban és Kisásziában az angol érdekek ellen dolgoztak. Közülük egyeseket a konstantinápolyi angol hadbíróóság elé állítottak.

— **Gyorsvonati jegyekkel lehet utazni az expresszen.** A páris—bukaresti expressz vonatpár egyelőre csak a francia törzsszerelvényekkel közlekedik és ezen csak azok utazhatnak, akiknek az illetékes francia parancsnokság írásbeli utazási engedélyt ad. Akik a magyar vonatokon szállnak fel ebbe a szerelvénybe, a menetjegypénztáraknál se menetdíjat, se podgyászdíjat nem fizetnek, mert ezt a vonatban fizetik. A későbbi vonatokhoz Máv. kocsikat is fognak kapcsolni és ezekbe a kocsikba szabályszerű gyorsvonati menetjeggyel lehet majd felszállani.

— **Köztársasági levelezőlap.** A köztársasági értékcsikk első példánya végre megjelent. Néhány nap óta új levelezőlapok vannak forgalomban. Az új levelezőlapok csak kevésben különböznek az eddigiektől. Sárgás papíra vörös színben vannak nyomva és a címzési oldalon egy vörös vonal választja ketté a lapot. A különbség az eddigi tíz filléres lapokkal szemben mindössze az, hogy a levelezőlap bal sarkából eltűnt a babérágakkal övezett magyar címer. A jobb sarokban levő értékjelző négyzetből pedig eltűnt a korona és az így keletkezett fehér mezőt egészen kitölti egy nagy 10-es szám. Az értékjelzés fölött az eddigi „Magyar Királyi Posta“ helyett most csak „Magyar Posta“ olvasható.

— **A demizson eredete.** Mint ismeretes „demizson“ alatt rendszerint több liter űrtartalmu gömbalaku palackot szokás érteni, melyet törés ellen és könnyebb szállítás kedvéért nád vagy fűzfafonatu kosárba helyeztek el s amelyet ezzel a köpennyel együtt szoktak ide-oda szállítani. Honnan származnak ezek a gömbalaku szállítási üvegedények és mi azoknak a helyes nevük? Nálunk általában azt tartják, hogy ez francia név és így kell írni „demi-jone“ vagy „demi-jon“. A dolog így tényleg franciásan hangzik, mert „demi“ annyi, mint fél (demi-monde = félvilág), de a jone-nak vagy „jon“-nak nincs különös értelme. Annak a fonalas kosárnak franciául nem demijon a neve „dame-jeanne“ (dámzsán) s így a franciának hiába beszélünk demizson-ról, azt soha meg nem érti. A „dame-jeanne“-nak már van franciául értelme, annyit tesz, hogy Janká-né asszony, mondjuk „Janka néni“, tehát azt a nagy boros- vagy pálinkásüveget tréfásan nevezték el „Janka néni“-nek. Csakhogy az a befont palack olasz erebetű és ott „damigiana“ (olv. bamidzsana)-nak hívják és onnan származott át Délfranciaországba. A „dami“ itt is a „dama“ (dáma)-ból származik, míg a „Gianna“ a „Giovanna“-nak (Jankának) kicsinyítő, becéző neve, tehát nemcsak a hangzása, de az értelme is azonos a franciáéval. A „demijone“ nevet mi, mint annyi más helytelen kifejezést, a németből vettük át, az pedig angolból merítette, ahol „Demi-lohn“-nak (fél-Jánosnak) hívják. Miután tehát ez nem magyar szó, úgy vagy használjuk az eredeti olasz kifejezést, vagy pedig hívjuk addig „fonotpalack“-nak (a német nyelvújítók „Matrosenflasche“-nak keresztelték el, mert a hajókon ilyenekben tartják a vizet is a bort is, a pálinkát is), míg valami jobb hangzású eredeti magyar kifejezést nem találunk rá.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy Szászvároson, Országut, a Simonfi-féle házban

lábbeli-készítő műhelyt

nyitottam, ahol elvállalok e szakba vágó mindenféle munkák készítését méltányos áron.

203

1-2

Szíves pártfogást kér: **Ájben Antal** lábbeli-készítő.

— Romániában újra megnyitják a német iskolákat. A román kormány, mint a Dáciának jelentik Bukarestből, megengedte, hogy a német iskolák újra megkezdjék működésüket. Az engedélyt ahhoz a feltételekhez kötötte, hogy az eddigi németországi és osztrák tanítókat el kell bocsátani és helyettük erdélyi szász, vagy bánáti sváb tanítókat kell alkalmazni.

Fürdőmegnyitás!

F. év
március hó 6-án
a Birtler-féle kádfürdő
megnylik. Fürdőrend: csütörtök,
péntek, szombat és vasárnap egész nap.
Fürdődíj személyenként 1 kád egy órára
szappan és lepedő nélkül 5 ko-
rona, szappannal és le-
pedővel 7 ko-
rona.

200

Két személy közösen egy kádba nem fürödhet.

ÉRTESETÉS!

Van szerencsénk a n. é.
közönség b. tudomására
hozni, hogy Szászvároson
Ország-ut, a Benkő-féle
'Csoport'-üzlethelyiségben
**fűszer-, csemege- és
vegyes-kereskedést**
nyitottunk. A t. közönség
szíves pártfogását kérve
vagyunk teljes tisztelettel

202

1-2

Májer Testvérek

Eine deutsches Fräulein zu 2
Mädchen auf's Land wird gesucht.
Näheres in ung. Buchhandlung. 204 1-2

Keresek 14—16 éves fiút tanoncul.
Cim: Schmidt Arthur timár-mester
Szászváros, Kovács-u. 11. sz. 196 2-

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság”
**könyv- és papirkereskedé-
sébe egy ügyes fiú,** ki legalább
2 gimn. osztályt végzett és magyarul,
németül és románul beszél, **tanu-
lónak** azonnal felvétetik.

Eladó ház. Szászvároson, a Varga-
utcában levő Gombos György-féle
ház eladó. Bővebb felvilágosítás nyer-
hető Gombos Gyula úrnál Hegy-
utca 17. szám alatt. 194 2-3

Bérbeadó! Lozsádon (Megyei-ut 17.
sz. alatt) egy ház, nagy kerttel, ud-
varral, istállóval stb. 6 évre bérbeadó.
A korcsmajoggal biró házban korcs-
mahelyiség és szatócsüzlet is van.
Értekezhetni: Farkas Ferenc tulaj-
donossal Lozsádon. 195 2-2

Pártoljuk a helyi ipart!

Treuer Sándor

kávés, vendéglős és cukrász
Szászváros, Főtér.

Naponta frissen csapolt Dréher-
sör, küküllő-menti borok, izle-
tes sütemények.
Az ifjuság találkozó helye.

NAGY SÁNDOR

uri és női cipész
Városháztér.

WACHEL FRIGYES

borbély- és fodrász-terme
Vásártér.

HIRSCH IGNÁC

uri és női cipész
Hegy-utca 3. szám.

Hegedüs Lajos

épület- és finom bútortasztalos
Galamb-utca 5. sz.

Kovács József

uri és női cipész
Sörház-utca 4. sz.

CSÉCH ALAJOS

esztergályos
Országut.

Ájben Géza

úri kalapkészítő
Szászváros, Sörház-utca 9. sz.

Kiadó.

MOJSZE MIKLÓS

férfi szabó üzlete
Varga-utca 2. szám.

Kiadó.

Kemmen András

elsőrendű higienikus
borbély- és fodrász-terme
Vásártér.

Tiszta és pontos kiszolgálás
biztosítatik.

KOHN JÓZSEF

férfi és női cipész
Főtér.

GAUGER FRIGYES

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.

PÁRIS ALBERT

épület- és bútortasztalos
Kistimár-utca 4. sz.

MOLNÁR JÁNOS

férfi szabó üzlete.
Városháza-tér.

Szokott Ön hirdetni?

Reklám!

E nélkül nincs
üzleti élet! oo

Aki ingatlant vagy bármit
vesz, elad, bérel, bérbead,
vagy vállalkozik, munkát,
vagy munkásokat keres,
az hirdessen a

Reklám!

Ma már a jó bor-
nak is cégér kell!

Többszöri, állandó
hirdetéseknél
nagy kedvezmény!

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKÉ-ben

Többszöri, állandó
hirdetéseknél
nagy kedvezmény!